

Sygn. akt IV CO 189/20

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko R. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 października 2020 r.,

na skutek skargi strony powodowej

o wznowienie postępowania zakończonego

wyrokiem Sądu Najwyższego

z dnia 4 lipca 2019 r., sygn. akt IV CSK 166/18,

1) odrzuca skargę o wznowienie postępowania;

**2) zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę
12.517 (dwanaście tysięcy pięćset siedemnaście) zł tytułem
kosztów postępowania wywołanego skargą.**

UZASADNIENIE

W piśmie z 4 marca 2020 r. A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., jako powódka w sprawie przeciwko R. S. o zapłatę, wniosła o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Najwyższego z 4 lipca 2019 r., IV CSK 166/18. Wskazała, że do wznowienia postępowania powinno dojść na podstawie art. 399 § 1 w związku z art. 401 pkt 1 k.p.c., z uwagi na wątpliwości co do sposobu obsadzenia składu sędziowskiego Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie 4 lipca 2019 r., mające potwierdzenie w uchwale połączonych Izb Sądu

Najwyższego Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20. Stwierdziła, że wątpliwości co do uprawnienia do orzekania w sprawie sędziów Sądu Najwyższego: M.K., T.S. i J.G. mogą być podnoszone w przyszłości przez stronę niezadowoloną z wyroku, który zostanie wydany w sprawie. Wymienieni sędziowie zostali bowiem powołani do Sądu Najwyższego w wadliwie zorganizowanych konkursach, przeprowadzonych na podstawie ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, w brzmieniu ustalonym ustawą z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3).

Powódka wskazała, że oceniając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą wpłynąć na jej zachowanie. Powołała się na wątpliwości dotyczące przede wszystkim sędziego sprawozdawcy i przytoczyła mające uzasadniać ich występowanie okoliczności związane z przebiegiem i zakończeniem delegacji tego sędziego do orzekania w Sądzie Najwyższym. Podała też, że poglądy, które sędzia sprawozdawca zaprezentował w motywach wyroku z 4 lipca 2019 r. pozostają w opozycji do wyrażonych przez Sąd Najwyższy w wydanym w niniejszej sprawie wyroku z 25 stycznia 2017 r., IV CSK 205/16, od związania którymi Sąd Najwyższy w składzie orzekającym 4 lipca 2019 r. wyraźnie się zdystansował, zastrzegając, że nie stanowią one wiążącej go wykładni prawa.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie, w której złożona została skarga o wznowienie, Sąd Okręgowy w G. 24 października 2013 r. wydał wyrok oddalający powództwo. Apelacja powoda od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 9 lipca 2015 r. Na skutek skargi kasacyjnej powoda, wyrokiem z 25 stycznia 2017 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok z 9 lipca 2015 r. i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 14 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) częściowo zmienił wyrok Sądu Okręgowego z 24 października 2013 r. i uwzględnił powództwo co do kwoty 33.741.369,87 zł z odsetkami, a w pozostałym zakresie oddalił apelację

powoda od wyroku Sądu Okręgowego. Po rozpoznaniu skarg kasacyjnych obu stron od wyroku Sądu Apelacyjnego z 14 czerwca 2017 r., Sąd Najwyższy wyrokiem z 4 lipca 2019 r. uchylił ten wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania, który to Sąd wyrokiem z 18 maja 2020 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego z 24 października 2013 r.

Do wznowienia postępowania przed Sądem Najwyższym może dojść wyjątkowo, a mianowicie wtedy, gdy podstawa wznowienia postępowania - jak w niniejszej sprawie - odnosi się wyłącznie do postępowania przed Sądem Najwyższym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2014 r., I UO 3/13, nie publ.). Żądanie wznowienia postępowania jest jednak dopuszczalne wyłącznie wtedy, gdy postępowanie w sprawie zostanie prawomocnie zakończone. Nie może zatem do niego dojść w sprawie, która - na skutek wydanych w niej orzeczeń kasacyjnych - ciągle pozostaje sprawą w toku. Wznowienie postępowania, jeżeli nastąpi, zmierza bowiem do zweryfikowania, czy uchybienia, które wystąpiły w toku postępowania, a mieszczące się w zakresie podstaw określonych w art. 401, 401¹, 403 k.p.c., dotyczących przebiegu postępowania względnie podstaw faktycznych i prawnych, na których sąd bazował wydając rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, rzeczywiście wystąpiły, a jeśli tak, to do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy i w jaki sposób wpłynęły na prawomocne rozstrzygnięcie o istocie sprawy.

Przepis art. 399 § 1 k.p.c. daje wyraz ogólnej zasadzie, że skarga o wznowienie przysługuje tylko od prawomocnych orzeczeń co do istoty sprawy (por. zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III CZP 51/06, OSNC 2007, nr 5, poz. 71, postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2015 r., II CZ 3/15, nie publ.). W procesie takimi orzeczeniami są prawomocne wyroki i prawomocne nakazy zapłaty (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2018 r., II CZ 99/17, nie publ.). Orzeczenia kasatoryjne wydane w toku kontroli instancyjnej (art. 386 § 2 i 4 k.p.c.) i pozainstancyjnej (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.) wydanego w sprawie wyroku nie stanowią rozstrzygnięć o istocie sprawy, a ich formalna prawomocność (niezaskarżalność w drodze zwykłego środka zaskarżenia) nie upoważnia do zażądania wznowienia postępowania w sprawie,

w której zostały wydane, gdy postępowanie to jest w toku i zmierza do wydania w nim rozstrzygnięcia co do istoty.

Niezależnie od powyższego, skarga pozwanego dotyczyła orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy 4 lipca 2019 r., gdy tymczasem w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, do której odwołuje się pozwany przy konstruowaniu podstaw skargi, Sąd Najwyższy stwierdził, że wykładnia art. 379 pkt 4 k.p.c. przyjęta w uchwale nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przez sądy przed dniem jej podjęcia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 1, art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.) orzeczono jak w sentencji.

jw